

בבא קמא 1

דף נה עמ' ב

"הכונס צאן לדיר":

פרוייקט חברותות אמי"ת מודיעין

יחידה 1- משנה – הכונס צאן+ שמירה כראוי

בתקופה הקרובה נלמד את המשנה והגמרא בדף נה:

המשנה מחלוקת לשלושה נושאים:

1. כיצד שומרים כראוי על צאן בכדי שלא יזיק.

2. האם ניתן למסור לאדם אחר שישמור בשבילך.

3. כיצד משלמים במקרה שקרה היזק על ידי הצאן.

1. "מתני' הכונס צאן לדיר ונעל בפניה כראוי ויצאה והזיקה פטור לא נעל בפניה כראוי ויצאה והזיקה חייב"

א. באילו בע"ח עוסקת המשנה? מהי הטעות של בעל הצאן הגורמת לו להתחייב בנזק?

ב. "נפרצה בלילה"

האם אנו יודעים כיצד היא נפרצה? מהם האפשרויות השונות? (כתוב ע"פ ההיגיון)

ג. קרא תוספות ד"ה- "נפרצה בלילה"

כמה תירוצים יש בתוספות מאיזה מילה מתחיל התירוץ השני

ד. מדוע המשנה חוזרת ואומרת "נפרצה בלילה... פטור" הרי כבר נאמר שאם נעל כראוי הוא פטור.

2. "הניחה בחמה"
א. מדוע הוא חייב? היעזר ברש"י

ב. "מסרה לחרש שוטה וקטן ויצאה והזיקה חייב"

קרא את המקור הבא בדברי הרמב"ם:

הלכות שלוחין ושותפין - פרק שני

ב עושה אדם שליח איש או אשה ואפלו אשת איש ואפלו עבד ושפחה הזאיל והן בני דעת וישנן במקצת מצות נעשין שלוחין למשא ומתן. אבל מי שאינן בני דעת והן חרש שוטה וקטן אינן נעשין שלוחין ולא עושין שליחים. אחד הקטן ואחד הקטנה. לפיכך השולח בנו קטן אצל החנוני ומדד לו באיסקר שמן ונתן לו את האיסקר ואבד את השמן ואת האיסקר החנוני [ב] חייב לשלם שלא שלחו אלא להודיעו ולא היה לו לשלם אלא עם בן דעת. וכן כל כיוצא בזה. ואם פרש ואמר שלח לי עם הקטן הרי זה פטור:

מדוע לא ניתן לעשות חרש שוטה וקטן לשליחים לעניין משא ומתן (מסחר)? ולכן מדוע הם גם לא חייבים בנזקים שהצאן עושה כפי שכתוב אצלנו במשנה?

3. "מסרה לרועה נכנס הרועה תחתיו"
מה הכוונה- נכנס הרועה תחתיו? ניתן להיעזר ברש"י

4. "נפלה לגינה ונהנית משלמת מה שנהנית"
קרא את רש"י ד"ה מה שנהנית. מה לא צריך לשלם?

קרא את המשנה בפרק שני

מתני' כיצד השן מועדת לאכול את הראוי לה הבהמה מועדת לאכול פירות וירקות אכלה כסות או כלים משלם חצי נזק במה דברים אמורים ברשות הניזק אבל ברשות הרבים פטור ואם נהנית משלמת מה שנהנית כיצד משלמת מה שנהנית אכלה מתוך הרחבה משלמת מה שנהנית מצדי הרחבה משלמת מה שהזיקה מפתח החנות משלמת מה שנהנית מתוך החנות משלמת מה שהזיקה:

פירוש הרמב"ם למשנה

ופי' מה שנהנית כי ישלם מנכסיו מה שראוי לשיעור אותה אכילה מן הדבר שדרך אותה בהמה לאכלו כגון חמור שאכל עשרה ליטרים תמרים ישלם בעל אותו החמור דמי עשרה ליטרים משעורין. ואם היו השעורים יקרים יותר משלם דמי התמרים בלבד ועל זה הדרך תקיש ותדין. וכשהניחה תוך הרחבה ונטתה אל הצדדין ואכלה אז משלם מה שהזיקה:

ב. הסבר על פי המשנה והרמב"ם מה הכוונה לשלם מה שהבהמה נהנית

5. "ירדה כדרכה והזיקה משלמת מה שהזיקה"
המשנה מבררת כיצד משלמת מה שהזיקה:
"שמין בית סאה באותה שדה כמה היתה יפה וכמה היא יפה"
קרא את רש"י ד"ה שמין בית סאה:
א. הסבר כיצד צריך בעל הצאן לשלם אם ירדה הבהמה כדרכה על פי רש"י היעזר במושגים הבאים:

ערוגה = חלק קטן בשדה, **שמין/שומא**=הערכת שוויו של חפץ או בית או שדה. **בית סאה**=מידת שטח גדולה בתוך שדה

ב. מי מרוויח מצורת תשלומים זאת? הסבר

ג. "ר' שמעון אומר אכלה פירות גמורים משלמת פירות גמורים אם סאה סאה אם סאתים סאתים"

מהם פירות גמורים ומה צריך המזיק לשלם? היעזר ברש"י

ד. באיזה מצב פוסק ר' שמעון כמו ת"ק?
